

Saksnummer	Utvalg/komite	Dato
082/2017	Fylkesrådet	21.03.2017

Høring - søknad om planendring for bygging av Tverrfjellelva kraftverk - Meløy kommune

Sammendrag

Fylkesrådet fraråder Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) å gi tillatelse til den omsøkte planendringen for Tverrfjellelva kraftverk i Meløy kommune.

Meløy Energi AS fikk i 2010 konsesjon til å bygge ut Tverrfjellelva kraftverk med vilkår om at vannveien skulle legges i tunnel. Omsøkt planendring går ut på å legge store deler av vannveien i dagen på fjellet.

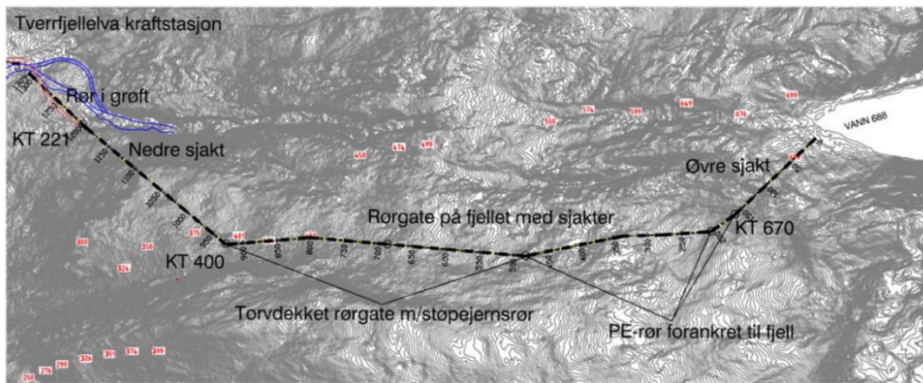
Fylkesrådet ønsker som tidligere uttalt at det tas landskapsestetiske hensyn ved etablering av anlegget, og mener derfor at rørgaten bør etableres som tunnel. Konsesjonsgitt løsning med tunnel medfører færre konsekvenser for friluftsliv og landskap, og området vil framstå mer urørt, i en kommune preget av mange vannkraftutbygginger.

Bakgrunn

Norges vassdrags- og energidirektorat har sendt på høring søknad fra Meløy Energi AS, som søker om tillatelse til å endre planene for Tverrfjellelva kraftverk. Kraftverket fikk konsesjon sammen med Selstaddalen kraftverk den 31.08.2010. Det søkes nå om å endre vannveien i Tverrfjellelva kraftverk fra inntaket og ned til kraftstasjonen.

I konsesjonen ble det satt vilkår om at vannveien skulle legges i tunnel for å avbøte de negative konsekvensene tiltaket ville fått for friluftsliv og landskap. Vannveien i fjell skulle plasseres på nordsiden av Tverrfjellelva.

I søknaden om planendring som nå er sendt på høring, er rørgaten flyttet til sørsiden av elva, og vil totalt ha en lengde på 1498 m. Fra inntaket og ned til kraftstasjonen vil vannveien bestå av; sjakt i fjellet, rør i dagen montert på bart fjell, rør på bakken dekket med torvplater, en ny sjakt i fjellet, og tilslutt et rør i tilbakefylt grøft (se figur 1). 498 m av vannveien vil dermed være i fjellet. Lengden på rør montert på bart fjell vil være i underkant av 1 km, hvor ca halvparten vil dekkes med stein og torvplater, resten vil ligge i dagen.

Figur 1: Prosjektskisse-planendring Tverrfjellelva kraftverk. ¶

Da saken var ute på høring i 2007, FR-sak 43-2007, anbefalte fylkesrådet å gi konsesjon til bygging av Tverrfjellelva kraftverk og Selstaddalen kraftverk (lengre ned i samme dal). Fylkesrådet mente at det ut i fra hensyn til temaet landskap, burde velges utbyggingsalternativ med tunnel og sjakt for føring av vann til Tverrfjellelva kraftverk. I vedtaket ba fylkesrådet NVE om å pålegge utbygger å ta landskapsestetiske hensyn i planlegging og etablering av anlegget.

Byggekostnadene for Tverrfjellelva ble i 2006 beregnet til 3 kr per kWh basert på årlig produksjon på 10 GWh. I 2012 ble det gjort nye beregninger korrigert for sterk prisstigning i bygg- og anlegg. Kostnadsoverslaget var da 8 kr per kWh basert på årlig produksjon på 8,4 GWh pga. pålagt minstevannføring. Meløy Energi bestemte seg derfor for å optimalisere utbyggingsplanene. Omsøkt utbyggingsplan ved å anlegge rørgate i dagen i kombinasjon med sjakter er beregnet til 5 kr per kWh, og er bakgrunnen for at Meløy energi sendte inn planendringssøknaden til NVE.

Problemstilling

Det følgende er hentet fra rapport vedlagt søknaden om planendring:

Prosjektområdet har middels til stor verdi for fagfeltene landskap/geologi, biologisk mangfold, flora/fauna og brukerinteresser (friluftsliv/reiseliv). Sametinget har ikke funnet automatisk fredete kulturminner i området. (...) Verdien av området for landbruk og reindrift er liten til middels.

Hovedsakelig er konsekvensene ved PE-rør i dagen og «Torvdekket rørgate» i kombinasjon med sjakter på de ulike fagtema middels negative eller mindre, dvs. tilsvarende som for konsesjonsgitt vannvei i fjell. For «Torvdekket rørgate» er det verdt å merke seg at ingen introduserte arter ble påvist under nylig utført biologisk kartlegging av område for planlagt torvtak.

Fylkeskommunens ansvarsområder

Kulturminner

Tiltaket er ikke i konflikt med kjente, automatisk fredete kulturminner som fylkeskommunen er delegert forvaltningsansvar for. Alle kulturminner er imidlertid ikke registrert. Utbygger har aktsomhets- og meldeplikt hvis en under markinngrep skulle treffe på fornminner, jf. kulturminnelovens § 8 andre ledd. Oppdages det gamle gjenstander, ansamlinger av trekull

eller unaturlige steinkonstruksjoner, må arbeidet stanses og Nordland fylkeskommune v/Kulturminner i Nordland varsles umiddelbart.

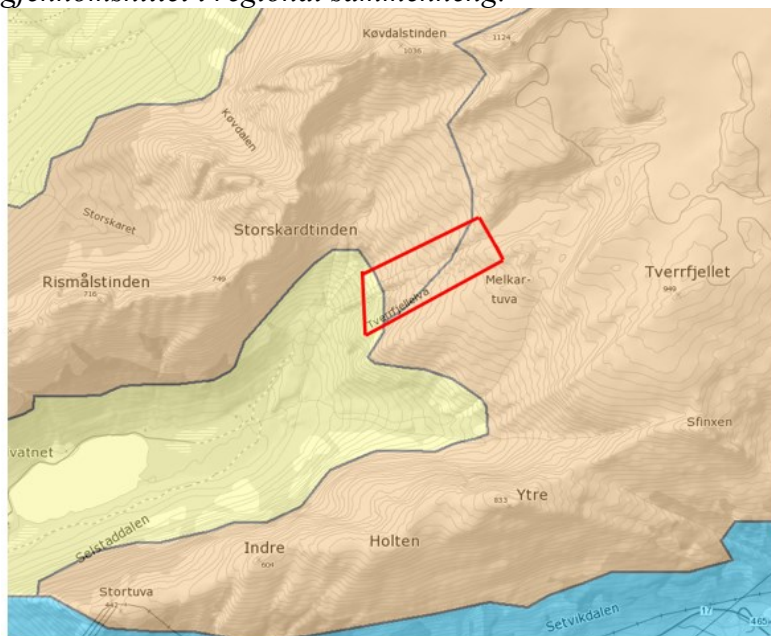
Friluftsliv

I perioden 2011 - 2016 ble arbeidet med kartleggingen av Nordlands friluftslivsområder gjennomført. Denne kartlegginga er derfor ny kunnskap som har kommet etter at kraftverket opprinnelig fikk konsesjon. Ovenfor tiltaksområdet er det kartlagt et *svært viktig* friluftslivsområde, *Glombreen*, som er et fjellområde med isbre. Område beskrives som et lett tilgjengelig fjellområde med et er alpinanlegg, merket skiløype om vinteren og muligheter for «off piste»-kjøring. Nedenfor tiltaksområdet er det kartlagte friluftslivsområde *Selstad*, med verdien *viktig*. Område beskrives som et nærturterreng, med lett adkomst på skogsvei innover dalen.

Landskap

I etterkant av at Tverrfjellelva kraftverk opprinnelig fikk konsesjon er det blitt gjennomført en kartlegging av landskapet i Nordland. Tiltaksområdet inngår i tre landskapstyper. Området nede ved planlagt kraftstasjon, inngår i landskapsområdet med navnet *Sandåga*. Dette er landskapstypen *Åpent fjordlandskap med by- og jordbrukspreg*. Det er kartlagt svært få slike landskapstyper i Nordland. Det har blitt foretatt en verdivurdering av landskapet i Nordland, hvor like landskapstyper har blitt sammenlignet, og ut fra områdets representativitet og sjeldenhet er alle landskapstyper gitt en verdi. Nedre del av tiltaksområdet har fått verdien *middels 3 av 5 – vanlig forekommende i regional sammenheng, og/eller over gjennomsnittet lokalt*.

Deler av elva inngår i landskapsområdet *Rismålstinden – Spilderhesten*. Dette er landskapstypen *Lågfjellmassiv med tindelandskapspreg*. Inntaket og mesteparten av rørgata vil inngå i landskapsområde *Glombreen*. Dette er landskapstypen *Høgfjellmassiv med bre- og tindelandskapspreg*. Begge landskapstypene beskrives med lite eller ingen tekniske inngrep og framstår med et gjennomgående sterkt naturpreg. Ut i fra en sammenligning med lignende landskapstyper, er disse landskapstypene gitt verdien *stor 4 av 5 – Landskap med verdi over gjennomsnittet i regional sammenheng*.

Figur 2 viser landskapsverdiene i tiltaksområdet. Orange farge tilsvarer stor verdi, og gul tilsvarer middels verdi. Tiltaksområdet er merket med rødt.

Vurderinger

Fylkesråden tilrår fylkesrådet å fraråde NVE å gi tillatelse til den omsøkte planendringen for Tverrfjellrelva kraftverk. Planendringen vil innebære at store deler av rørgaten vil ligge i dagen på snauffjellet. Deler av røret i dagen vil dekkes til, men et belte med stein og torvplater vil likevel bli synlig i et bratt og vegetasjonsfattig terreng. Fylkesråden ønsker som tidligere uttalt at det tas landskapsestetiske hensyn ved etablering av anlegget, og mener derfor at rørgaten bør etableres som tunnel slik som konsesjonsgitt løsning. Fylkesråden kan ikke se at omsøkt løsning vil bidra med noen positive konsekvenser utover det økonomiske for kraftselskapet. Konsesjonsgitt løsning med tunnel medfører færre konsekvenser for friluftsliv og landskap, og området vil framstå mer urørt, i en kommune preget av mange vannkraftutbygginger. I regional plan om små vannkraftverk sier den tematiske retningslinjen om landskap F.1 *For områder i snauffjellet skal man ikke tillate utbygging som kan gi varige og irreversible skader på terrenget og landskapet*. Fylkesråden med bakgrunn i denne retningslinjen at planendringen ikke bør tillates.

Konsekvenser

Saken vil ikke medføre økonomiske, administrative eller personellmessige konsekvenser for Nordland fylkeskommune. Saken har heller ingen konsekvenser knyttet til gjennomgående fylkeskommunal politikk knyttet til likestilling, universell utforming og folkehelse. Sakens konsekvenser for miljø og andre brukerinteresser er beskrevet tidligere i denne saken.

Vedtakskompetanse

Det vises til FT-sak 52/2016 «Reglement for delegering av myndighet fra fylkestinget», pkt 3.27 4. avsnitt, der fylkesrådet er gitt myndighet til å avgi uttalelse til søknad om konsesjon etter vannressurslovens lovens § 8.

Fylkesrådets innstilling til vedtak

1. Fylkesrådet fraråder Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) å gi tillatelse til omsøkt planendring for Tverrfjellrelva kraftverk i Meløy kommune. Fylkesrådet ønsker ikke varige og irreversible skader på terrenget og landskapet, og fraråder derfor at det etableres rørgate i dagen på snauffjellet i et landskap av stor verdi.
2. Dersom det blir gitt tillatelse til omsøkt tiltak, ber fylkesrådet om at det påses at konsesjonsvilkårene er i tråd med forvaltningsprinsippene i Naturmangfoldloven §§ 8-12, og med vannforskriften §12. NVE bes om at følgende tas inn i konsesjonsvilkårene eller vurderes ved detaljplanlegging:
 - a. Alle mulige tiltak som kan bedre landskapstilpasningen må vurderes. Kraftstasjonen og annen infrastruktur må bygges med landskapsmessig tilpasning og inngrep må gjøres skånsomt. Detaljplanleggingen må påse at avbøtende tiltak for landskap iverksettes.
 - b. Tiltakshaver har aktsomhets- og meldeplikt dersom en under markinngrep skulle støte på fornminner, jf. kulturminnelovens §§ 3, 4 og 8 andre ledd. Dersom det under arbeidet skulle oppdages gamle gjenstander, ansamlinger av trekull eller unaturlige/uventede steinkonstruksjoner, må Nordland fylkeskommune -

Kulturminner i Nordland varsles umiddelbart.

Bodø den 09.03.2017

Ingelin Noresjø

fylkesråd for kultur, miljø og folkehelse

sign

21.03.2017 Fylkesrådet

FRÅD-082/2017

Vedtak

Innstillingen enstemmig vedtatt

Vedlegg:

Tittel

Til uttalelse - søknad om planendring for bygging av Tverrfjellelva
kraftverk i Meløy kommune

Søknad om planendring for Tverrfjellelva kraftverk

DokID

820894

820909